

BESTUURSVERSLAG 2016/'17

INLEIDING

EEN ROERIG SEIZOEN MET EEN MOOI EINDE

Het voetbaljaar 2016/'17 gaat de boeken in als een roerig seizoen, op verschillende gebieden. Zo zijn er bestuurlijke perikelen binnen de sectie betaald voetbal, wisselingen in de staf van het Nederlands elftal en worden er verhitte discussies gevoerd over contractspelers en de instroom van beloftenteams in de Tweede en Derde divisie.

Het ledenaantal daalt licht, met 1,14 % naar 1.217.545. De daling is vooral te wijten aan afnemende aantallen pupillen (jongens en meisjes). Het aantal voetballende vrouwen stijgt wederom, met bijna 0,7% naar 154.048. Omdat de peiling plaats vindt op 30 juni, is het (mogelijk positieve) effect van WEURO 2017 niet terug te zien in deze cijfers.

Er zijn ook successen te noteren. Op de bruisende KNVB Campus komen voetbal en bedrijfsleven samen en worden steeds meer congressen, opleidingen en evenementen georganiseerd. De videoarbitrage ontwikkelt zich verder en het serviceplatform KNVB Assist draait op volle toeren. Daarnaast treffen KNVB en verenigingen voorbereidingen voor het nieuwe pupillenvoetbal, dat kinderen meer speelplezier oplevert en hun ontwikkeling stimuleert.

Op sportief gebied beleeft Nederland een prachtige zomer. De OranjeLeeuwinnen werken gedurende het seizoen toe naar het EK in eigen land. Met de Europese titel, uitverkochte stadions en miljoenen televisiekijkers groeit WEURO 2017 in juli uit tot een onvergetelijk toernooi.

SPORTIEVE PRESTATIES & ONTWIKKELINGEN

VERTEGENWOORDIGEND VOETBAL

De OranjeLeeuwinnen bereiden zich dit seizoen voor op het EK in eigen land. Tot en met december gebeurt dat onder leiding van Arjan van der Laan. Assistent-bondscoach Sarina Wiegman volgt hem op. Na wisselende resultaten in de voorbereiding, stijgen de OranjeLeeuwinnen tijdens het EK boven zichzelf uit en pakken de Europese titel. Nederland wint alle zes EK-duels. In de finale in Enschede wordt Denemarken met 4-2 verslagen.

Ook het Nederlands elftal wordt geconfronteerd met wisselingen in de staf. Assistent Marco van Basten vertrekt naar FIFA, waarna Fred Grim deze positie invult. De 2-0 nederlaag in en tegen Bulgarije leidt in maart 2017 tot het vertrek van bondscoach Danny Blind. Hij wordt opgevolgd door Dick Advocaat, Ruud Gullit completeert de technische staf. Oranje sluit het seizoen af als derde in de poule voor WK-kwalificatie, achter Zweden en Frankrijk. Dit blijkt in oktober ook de eindstand, zodat Oranje ontbreekt op het WK in Rusland.

Het Nederlands zaalvoetbalteam loopt dit jaar kwalificatie voor het Europees kampioenschap mis. De wedstrijd tegen Wit-Rusland, die gewonnen moet worden om uitzicht te houden op plaatsing voor de eindronde in Slovenië, levert het team van bondscoach Max Tjaden niet meer op dan een 3-3 gelijkspel.

Onder leiding van de nieuwe bondscoach Max Raeven en zijn geheel vernieuwde staf, richt het CP-team de pijlen allereerst op het World Championship in Argentinië. Raeven volgt Marcel Geestman op, die na de Paralympische Spelen in Rio de Janeiro afscheid neemt. In 2018 staat het EK in eigen land op het programma.

JEUGDVERTEGENWOORDIGENDE TEAMS

Alle vier de Oranje jeugdteams (mannen en vrouwen onder 17 en onder 19) plaatsen zich in hun leeftijdscategorie voor de EK-eindronde. Dat is een unieke prestatie in de geschiedenis van het Nederlandse vertegenwoordigende voetbal. Deze prestatie krijgt extra cachet doordat alle teams ook nog eens de groepsfase doorkomen en de kwart- of halve finale bereiken. Vrouwen onder 19 plaatst zich voor het WK voor speelsters onder 20 jaar, dat in 2018 in Frankrijk plaats vindt.

WINNAARS VAN MORGEN

Samen met het betaald- en amateurvoetbal is de KNVB volop aan de slag gegaan met de aanbevelingen uit het rapport Winnaars van Morgen. Een van de actiepunten is meer trainingdagen voor de gehele lijn van nationale teams. Hierdoor spelen de beste jeugdtalenten vaker tegen elkaar, wat alleen maar ten gunste van hun ontwikkeling komt. Tevens zijn er meer Hoofden Jeugdopleidingen (HJO's) en trainer/coaches van de BVO's betrokken bij deze stagedagen.

De ontwikkelingen op het gebied van opleidingen en competities zijn verderop in dit bestuursverslag te lezen. Winnaars van Morgen is tot stand gekomen onder aanvoering van Jelle Goes. De technisch manager vertrekt in mei bij de KNVB.

PRESTATIES EN INNOVATIE

Peter Blangé (52) treedt per 1 februari 2017 in dienst bij de KNVB als prestatie- en innovatiemanager. Zijn belangrijkste taak is de KNVB, coaches en clubs te voorzien van innovatieve en wetenschappelijke inzichten. Hij gaat nauw samenwerken met de experts die betrokken zijn bij alle nationale teams. Blangé komt te werken op de afdeling voetbaltechnische zaken.

OPTIMALISEREN COMPETITIES

VOETBALPIRAMIDE

Dit seizoen doet de nieuwe competitieopzet zijn intrede, waarbij voor het eerst sinds 1954 promotie en degradatie tussen het betaald voetbal en amateurvoetbal een feit is. Voor de Tweede en Derde divisie worden licentievoorwaarden ingevoerd. Dit zijn voorwaarden die clubs helpen gefaseerd toe te groeien naar een hoger niveau, in het geval van promotie.

De licentiecommissie in het amateurvoetbal beoordeelt de licentievoorwaarden van de clubs in de Tweede en Derde divisie. Meest opvallend is dat veertien van de 54 clubs in de Tweede en Derde divisie drie punten in mindering krijgen, omdat ze niet voldoen aan de voorwaarde met betrekking tot arbeidsovereenkomsten.

Met de wijzigingen komen ook de uitdagingen van de voetbalpiramide naar voren. Er vindt discussie plaats over het aantal verplichte contractspelers in het amateurvoetbal en de deelname van belofteclubs van betaald voetbalorganisaties. In juni blijkt na gesprekken met clubs uit het amateur- en betaald voetbal, dat er onderling geen overeenstemming is over de instroom van extra belofteclubs in de voetbalpiramide. Daarom zullen er de komende twee seizoenen geen extra belofteclubs instromen.

NIEUWE WEDSTRIJDVORMEN PUPILLEN

Het amateurvoetbal start vanaf het seizoen 2017/'18 met nieuwe wedstrijdvormen voor pupillen. De nieuwe wedstrijdvormen worden in twee jaar stapsgewijs ingevoerd. Kinderen van zeven tot en met elf jaar gaan wedstrijden spelen op kleinere veldjes en in kleinere teams, waardoor ze vaker aan de bal komen. Dit draagt bij aan het spelplezier en de ontwikkeling van ieder kind op elk niveau. Dit besluit komt tot stand na zorgvuldig overleg met de verenigingen en op basis van uitgebreid onderzoek. De KNVB ondersteunt verenigingen actief om de nieuwe opzet succesvol in de praktijk te brengen.

De nieuwe wedstrijdvormen voor pupillen betekenen ook een verandering in de rol van de arbitrage tijdens de wedstrijden. Deze sluit zo optimaal mogelijk aan bij elke wedstrijdvorm en de leeftijd van de pupillen. Pupillen worden zo stapsgewijs één met een onafhankelijk persoon die de voortgang van het spel en de spelregels bewaakt. Uiteindelijk krijgen ze bij de 11 tegen 11 wedstrijdvorm te maken met een (verenigings)scheidsrechter.

Zoals bij de doorstroming van de belofteclubs, is ook bij de nieuwe wedstrijdvormen sprake van stevige discussies. Ondanks alle zorgvuldigheid is niet iedereen overtuigd van nut of noodzaak of gaat het sommigen te snel. De overgrote meerderheid steunt de plannen echter. De commotie is tekenend voor de emotionele betrokkenheid van meer dan een miljoen mensen bij de voetbalsport.

COMPETITIEOPZET BETAALD VOETBAL

In september 2016 wordt er vanuit het betaald voetbal een projectgroep opgezet met als doel om gezamenlijk te kijken naar een optimale competitie. Samen met de ECV en CED faciliteert de KNVB deze besprekingen. De doelstelling is dat clubs samen tot een concreet voorstel komen voor seizoen 2018/'19. De clubs besluiten om de competitieopzet, zoals deze nu bestaat, in stand te houden.

Wel krijgt de wedstrijd om de Johan Cruijff Schaal een nieuwe opzet. De Nederlandse supercup, vernoemd naar de grootste Nederlandse voetballer ooit, vindt vanaf editie 2017 plaats in het stadion van de landskampioen. Bovendien wordt de relatie met de Johan Cruijff Foundation hechter en komt het duel nog meer in het teken te staan van de maatschappelijke kracht van het voetbal. De Johan Cruijff Schaal blijft de officiële start van het Nederlandse voetbalseizoen, maar wint hiermee aan entourage, belangstelling en maatschappelijk initiatief. Het gering aantal bezoekende fans dat de wedstrijd zou kunnen bijwonen was een smet. Met de betaald voetbalclubs is afgesproken in overleg te gaan om dit naar de toekomst toe te verbeteren.

EREDIVISIE VROUWEN

De vrouwen van Ajax sluiten het seizoen 2016/'17 voor het eerst in de historie af met het kampioenschap van de Eredivisie Vrouwen. Ook wint de ploeg uit Amsterdam de KNVB Beker. Het hoogste niveau van het vrouwenvoetbal bestaat dit seizoen uit acht ploegen, met Achilles '29 als debutant. Excelsior Rotterdam en BVV Barendrecht slaan de handen ineen en nemen vanaf volgend seizoen met een gezamenlijk team deel aan de Eredivisie Vrouwen. Hiermee krijgt de regio Rotterdam voor het eerst een vrouwenteam op het hoogste niveau. Ook Feyenoord onderzoekt de mogelijkheden om op termijn toe te treden tot de Eredivisie en wil bovendien een voetbalacademie voor meiden van twaalf tot achttien jaar opzetten.

GOVERNANCE

BETAALD VOETBAL

Bert van Oostveen legt zijn functie als bestuursvoorzitter en directeur betaald voetbal bij de KNVB per 1 september 2016 neer. Van Oostveen blijft gedurende het seizoen nog wel aan de KNVB verbonden als secretaris-generaal en toernooidirecteur van het EK Vrouwen 2017. Naar aanleiding van de procedure rond het voorgenomen besluit om Gijs de Jong als opvolger van Van Oostveen te benoemen, zegt een meerderheid van de Eredivisieclubs het vertrouwen in de Raad van Commissarissen (RvC) betaald voetbal op.

De leden van de RvC stappen vervolgens allen op, met uitzondering van Simon Kelder. Kelder, die op voordracht van de Coöperatie Eerste Divisie (CED) in de Raad zit, vormt samen met Erik Mulder (namens de Eredivisie) de tijdelijke RvC. Een onderzoek naar de governance van de totale KNVB geeft richting en aanbevelingen, welke vervolgens verder worden uitgewerkt.

Het directieteam betaald voetbal bestaat dit seizoen uit Jean-Paul Decossaux (commercieel directeur en tevens interim-directeur betaald voetbal), Gijs de Jong (operationele zaken), Ron Francis (Financiën), Hans van Breukelen (voetbaltechnische zaken) en Mark Boetekees (bestuurssecretaris). Van Breukelen kondigt in juni aan dat hij zijn functie als technisch directeur per 1 augustus 2017 neerlegt. Als technisch directeur is hij verantwoordelijk voor alle voetbalzaken binnen de KNVB en bouwt hij onder meer het plan Winnaars van Morgen uit, het plan dat het Nederlandse voetbal in de toekomst verder moet brengen. Of en hoe de ontstane vacature van technisch directeur wordt ingevuld, wordt beslist nadat de nieuwe commissarissen en de nieuwe directeur betaald voetbal zijn benoemd.

AMATEURVOETBAL

Seizoen 2016/'17 is het eerste volledige seizoen van de ledenraad amateurvoetbal. Deze komt, naast de reguliere vergaderingen, ook een aantal keer bijeen voor themabijeenkomsten, gericht op informatie-uitwisseling en inputverzameling.

Zoals eerder vermeld, wordt besloten de governance-structuur van de totale KNVB tegen het licht te houden. Directe aanleiding zijn de bestuurlijke ontwikkelingen in de sectie betaald voetbal. De primaire focus ligt bij de structuur van de bond, maar AV benut dit moment om te kijken naar de eerste ervaringen met en leerpunten ten aanzien van de structuur en cultuur binnen amateurvoetbal. Een klankbordgroep, bestaande uit leden van de ledenraad en de adviserende leden VVON (Vakbond Voetbal Oefenmeesters Nederland) en BAV (Belangenorganisatie Amateur Voetbalverenigingen), speelt hierin een centrale rol. Deze klankbordgroep wordt bijgestaan door twee externe adviseurs.

De directie en raad van toezicht amateurvoetbal blijven dit seizoen ongewijzigd. De directie wordt gevormd door directeur-bestuurder Jan Dirk van der Zee en directeur bedrijfsvoering Meta Römers. De raad van toezicht amateurvoetbal bestaat uit Pier Eringa, Huub Wieleman, Albert van Wijk, Jos Vranken en Tjienta van Pelt.

GEDRAGSCODE

Er is geen centrale gedragscode voor personeel en bestuur. In het verleden is de afweging gemaakt in hoeverre dit op papier moet worden geregeld. Destijds zijn enkele zaken bewust elders vastgelegd, in statuten en reglementen en/of in reeds bestaande, specifieke regelingen. Voor het personeel bijvoorbeeld in de introductiewijzer voor nieuw personeel. Zaken die normaal gesproken in een gedragscode van een bestuur staan, zijn deels vastgelegd in een reglement directie/bestuur, deels in een reglement RvC en voor het overige in statuten en reglementen. Hiervoor is gekozen om de verenigingsorganisatie een positie te geven. Het wijzigen van reglementen en statuten is voorbehouden aan de hoogste verenigingsorganen van de KNVB: de algemene vergaderingen AV en BV. Zonder hun tussenkomst kan er niets worden gewijzigd. De prioriteit lag bij de praktische relevantie en besef. Echter, de KNVB streeft naar continue verbetering en dit onderwerp zal komend najaar op de agenda staan wanneer het risicomanagement opnieuw wordt bepaald.

UEFA & FIFA

KNVB-bondsvoorzitter Michael van Praag stelt zich medio 2016 kandidaat voor het presidentschap van UEFA. Tijdens het UEFA Congres op 14 september 2016 valt de keuze echter op Aleksander Ceferin uit Slovenië. Van Praag wordt in april 2017 wel herkozen in het hoofdbestuur (executive committee) van UEFA.

ORGANOGRAMMEN

De organogrammen van de KNVB, de businessunit amateurvoetbal en de businessunit betaald voetbal per 30 juni 2017 zijn te vinden in bijlage 1.

ORGANISATIEONTWIKKELING

PLAN OPERATIONS

De ontwikkelingen op zowel maatschappelijk als digitaal vlak gaan razend snel. De KNVB wil hier flexibel op kunnen inspelen en gaat dat (nog beter) doen door de afdeling operations (amateurvoetbal) verder te ontwikkelen. Operations bestaat uit competitie, arbitrage, tucht, verenigingsadvies en zaalvoetbal. De KNVB bouwt richting seizoen 2018/'19 aan een flexibele en dienstverlenende organisatie, waarin nog beter en efficiënter wordt samengewerkt.

VROUWENVOETBAL 2020

De KNVB start eind maart 2017 onder leiding van manager vrouwenvoetbal Minke Booij met het plan Vrouwenvoetbal 2020. De focus ligt in eerste instantie op de prestaties van de Oranjeteams enerzijds en het versterken van het voetballandschap voor meisjes en vrouwen anderzijds. Daarnaast is een sterke Eredivisie vrouwen van belang. Voor talenten en voetbalontwikkeling wordt ingezet op het versterken van het voetballandschap om vrouwenvoetbal echt te integreren. Hiervoor zijn sterke clubs, passende competities en competente trainers van groot belang.

OPLEIDINGEN

De KNVB Academie wil topopleidingen bieden aan coaches en scheidsrechters. Deze trainersopleidingen moeten (weer) tot de beste ter wereld behoren. De academie wordt organisatorisch samengevoegd met afdelingen als Onderzoek, Beleid en Innovatie, binnen het nieuw gevormde KNVB Kenniscentrum. Zo worden de nieuwste inzichten verwerkt in opleidingen en worden de behoeften uit de praktijk sneller herkend en ingevuld. Als onderdeel van dit KNVB Kenniscentrum worden de opleidingen continu verbeterd. Dit seizoen veranderen de toelatingseisen en de inhoud van de cursus Coach Betaald Voetbal (UEFA Pro). De inhoud is meer op maat, terwijl aankomende cursisten minder worden beoordeeld op hun ervaring als speler en meer op basis van hun opleiding en ervaring als trainer. De KNVB stelt deze nieuwe aanlegroute vast in overleg met belangenorganisaties Coaches Betaald Voetbal (CBV), de VVON (Vakbond Voetbal Oefenmeesters Nederland) en vertegenwoordigers uit het betaald voetbal.

Dit seizoen vindt ook de startbijeenkomst plaats van de cursus Hoofd Opleiding Pro (HO Pro). Deze opleiding is de eerste in de reeks van vernieuwde opleidingen binnen de Academie, waaronder bijvoorbeeld ook de opleiding Scheidsrechtercoach AV. Deze is ontwikkeld naar aanleiding van de behoefte om de begeleiding van scheidsrechters te professionaliseren.

KNVB KADERCOACH

Een van de doelstellingen in het plan Winnaars van Morgen is het opleiden van 41.000 competente en gecertificeerde trainers, die zorg dragen voor meer voetbalplezier en ontwikkeling van jeugdspelers. De afdelingen voetbalontwikkeling, academie en VSK ontwikkelen daartoe gezamenlijk de functie van KNVB-kadercoach. De KNVB-kadercoach, van wie er inmiddels 13 actief zijn, gaat via bijeenkomsten bij clubs nieuwe impulsen geven aan de ontwikkeling en het behoud van het voetbaltechnisch kader bij verenigingen.

HR – BELEID

MEDEWERKERSBELEVINGSONDERZOEK

De KNVB laat in december 2016 door een onafhankelijk bureau een medewerkersbelevings-onderzoek (nulmeting) uitvoeren. Medewerkers hebben over diverse thema's hun mening gegeven. De medewerkers zijn positief over het werken bij de KNVB, gezien het rapportcijfer 7,4. Suggesties voor verbetering zijn er ook, de beloningsstructuur en arbeidsvoorwaarden zijn daarbij de meest genoemde onderwerpen.

INDIVIDUALISERING ARBEIDSVORWAARDEN

Sociale partners in Nederland komen steeds meer individualisering van arbeidsvoorwaarden tegen. Ook binnen de cao Sport wordt naar ruimte hiervoor gekeken. Bij de KNVB is deze trend eveneens voelbaar. Er is steeds meer vraag naar flexibilisering en individualisering van arbeidsvoorwaarden. Op dit gebied is een aantal ontwikkelingen actueel. De KNVB heeft een werkgroep gevormd die zich bezig houdt met het ontwikkelen van een mobiliteitsregeling waarbij niet alleen duurzaamheid, kostenbewustzijn en efficiency, maar ook de keuzevrijheid van de medewerker centraal staat. Een ander voorbeeld is dat binnen de cao Sport plannen zijn om voor een aantal functies de verplichtstelling van deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds minder rigide te maken.

CULTUURPROGRAMMA

Binnen de KNVB is een continu gesprek gaande over de cultuur. De bond wil van 'een gesloten bolwerk' naar 'een open netwerk'. Transparantie en goede communicatie zijn, onder andere, cultuuraspecten waar de KNVB zich op focust en waar medewerkers een essentieel onderdeel in zijn. De KNVB stelt hoge eisen aan de medewerkers maar ondersteunt ze tegelijkertijd bij hun ontwikkeling naar dat hoge niveau. De veranderingen vragen tevens om het bouwen van relaties; interne relaties als afdelings-overstijgende samenwerkingen, maar ook externe relaties. De gedragscriteria die de KNVB aan "de medewerker van de toekomst" stelt, gaan een prominente rol spelen in onder andere de jaarlijkse performancecyclus en werving- en selectieprocedures.

RISICO – INVENTARISATIE EN – EVALUATIE (RI&E)

Op de KNVB-steunpunten in Eindhoven en Zwolle heeft, na de verhuizing en gewenning, een RI&E plaatsgevonden. Een gecertificeerde arbodienst heeft de risico's op het gebied van arbozorg en verzuimbeleid, bedrijfshulpverlening, beeldschermwerk en fysieke belasting, fysieke - en psychosociale factoren in kaart gebracht. Naar aanleiding van de inventarisatie is een Plan van Aanpak opgesteld en actiepunten worden in nauw overleg opgepakt. Inmiddels is de verbouwing van het bondsbureau in Zeist afgerond. Komend seizoen zal daar een RI&E worden uitgevoerd.

WET- EN REGELGEVING

ARBO- EN PRIVACYWET

In de vernieuwde Arboret dienen werkgevers meer aandacht te schenken aan preventie en wordt de betrokkenheid van medewerkers bij de arbodienstverlening vergroot. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid voor een goede afstemming tussen de KNVB, de Ondernemingsraad en de arbodienstverlening, bijvoorbeeld als het gaat om de inzet van deskundigen of een open spreekuur.

Tegelijkertijd is, als gevolg van aanscherping van privacyregels, het lastiger om (verzuim)gegevens te registreren en te delen. Persoonlijk en goed contact met de medewerker en met de arbodienst (bedrijfsarts) wordt binnen de KNVB nog essentiëler.

WET VERBETERING POORTWACHTER

Het aantal arbeidsongeschikte (assistent-)scheidsrechters neemt toe. Deze scheidsrechters hebben een arbeidsovereenkomst bij de KNVB en zijn in dienst voor onbepaalde tijd. Voor deze medewerkers geldt dat zij op een gegeven moment op een leeftijd komen waarop de fysieke gezondheid het niet meer toelaat om te voldoen aan de hoge eisen die aan de functie van (assistent-)scheidsrechter worden gesteld. Steeds vaker zijn langdurige blessures met reïntegratieverplichtingen het gevolg. De reïntegratieverplichtingen moeten voldoen aan de wettelijke Poortwachtereisen en zijn voor de KNVB en de medewerker lastig na te komen, zo blijkt uit de praktijk van het afgelopen jaar. Na 104 weken vindt de Poortwachertoets plaats door het UWV. De kans op een WIA-uitkering is erg klein, toch zal de KNVB moeten voldoen aan de toets om loonsancties te voorkomen.

WET WERK EN ZEKERHEID (WWZ) EN WET DEREGULERING BEOORDELING ARBEIDSRELATIES (DBA)

Binnen de KNVB is het aantal medewerkers met een flexibele arbeidsverhouding (onder andere freelancers en oproepkrachten) aanzienlijk. Mede door de wetgeving blijft de KNVB terughoudend bij de keuze voor een vast dienstverband. Naast het functioneren van de medewerker spelen arbeidsrechtelijke en financiële risico's een steeds grotere rol in deze afweging. De KNVB is continue op zoek naar manieren om flexibiliteit van arbeidsverhoudingen te kunnen behouden, bijvoorbeeld in de vorm van payrollrolling of detachering. Daarnaast blijft de KNVB in gesprek met de Belastingdienst over de modelovereenkomsten. Tot op heden is hierop nog geen formeel akkoord verkregen. Tevens blijft de KNVB de ontwikkelingen rondom de Wet DBA nauwlettend in de gaten houden.

ONTWIKKELING VAN HET VOETBAL

ARBITRAGE 2.0

FIFA heeft Nederland geselecteerd als een van de voetballanden waar de video-assistent live wordt getest. De live-testen hebben als doel de meerwaarde van de video-assistent in het voetbal verder te onderzoeken. Het Nederlandse voetbal krijgt de wereldwijde primeur. Bij de KNVB bekerwedstrijd Ajax - Willem II op woensdag 21 september 2016 wordt scheidsrechter Danny Makkelie live geassisteerd door videoscheidsrechter Pol van Boekel.

Ook internationaal doet de Video Assistent Referee (VAR) zijn intrede. Op de Confederations Cup kent elke wedstrijd een videoscheidsrechter. Duitsland, Italië en Portugal zetten vanaf het seizoen 2017/'18 tijdens elke wedstrijd op het hoogste niveau video-arbitrage in. In eigen land blijkt in de algemene vergadering betaald voetbal dat het systeem vooralsnog te duur is om bij alle competitieduels in de Eredivisie te kunnen inzetten. Wel spreekt men uit inhoudelijk te willen blijven vooroplopen bij de ontwikkeling van de VAR. De lopende pilot wordt in 2017/'18 geïntensiveerd.

SPEELDAGENKALENDER AMATEURVOETBAL

KNVB en amateurclubs besluiten samen het voetbalseizoen 2017/'18 later te beginnen en later te eindigen. Dit is de belangrijkste uitkomst van meer dan dertig bijeenkomsten met ruim 1.200 clubvertegenwoordigers over de speeldagenkalender van seizoen 2017/'18. Het seizoen begint in het hele land vanaf 2 september met bekerwedstrijden. De competitiewedstrijden beginnen vanaf 23 september en het seizoen wordt afgesloten op 27 mei.

In deze kalender is er voor het eerst sprake van een flexibele winterstop van 27 januari tot 4 maart. Dit betekent dat er een ruimte van zes weken is ingelast om vier wedstrijden te spelen. Verenigingen kunnen voor deze periode in onderling overleg bepalen of ze een wedstrijd willen verplaatsen naar een andere datum dan op het wedstrijdschema staat aangegeven. Dit geldt ook voor wedstrijden in de A-categorie. Als verenigingen hier niet uitkomen, dan blijft het schema uiteraard leidend. Deze nieuwe opzet wordt komend seizoen getest en op basis van de resultaten wordt gekeken of dit in de toekomst kan worden uitgebreid binnen de reguliere competitie.

DIGITALISERING EN KNVB ASSIST

MOBIEEL DIGITAAL WEDSTRIJDFORMULIER

Met ingang van het seizoen 2017/'18 stapt het amateurvoetbal over naar het mobiele digitaal wedstrijdformulier. Het invullen van het wedstrijdformulier zal dan uitsluitend met de Wedstrijdzaken-app gaan. Het zaalvoetbal was hier al mee gestart. Onderdeel van de Wedstrijdzaken-app zijn de digitale spelerspassen. Hierdoor worden de huidige plastic spelerspassen afgeschaft. Ook dit seizoen kan de app al gebruikt worden, alleen nog niet voor het wedstrijdformulier. Ieder lid (speler of staf) kan zijn of haar persoonlijke programma en uitslagen raadplegen en ook de digitale spelerspas. Wedstrijdofficials kunnen de Wedstrijdzaken-app ook gebruiken voor het persoonlijke programma (aanstellingen) en eventueel een afmelding doorgeven, net als via het Official Portaal.

DIGITAAL AFMELDEN EN AUTOMATISCH AANSTELLEN

Vanaf dit seizoen kunnen wedstrijdofficials in het Official Portaal zichzelf digitaal afmelden voor een wedstrijd. Jaarlijks geven wedstrijdofficials telefonisch of via e-mail meer dan 20.000 afmeldingen door (vanwege studie, ziekte, blessures, etc.). Voor (assistent-)scheidsrechters geldt vanaf nu dat in verreweg de meeste gevallen direct na de afmelding automatisch een nieuwe official aangesteld wordt. Door deze aanpassing is het voor de wedstrijdofficial veel eenvoudiger geworden een afmelding door te geven. Daarnaast neemt ook het handmatig werk voor de medewerkers van de afdeling arbitrage af.

WEBSITES EN ONSORANJE APP

Zowel KNVB.nl als OnsOranje.nl is dit seizoen in een nieuw jasje gestoken. Websites die beter aansluiten bij de huidige tijd en de beleving van de achterban. Daarnaast heeft OnsOranje nu ook een app. Rondom de wedstrijden van Oranje (mannen en vrouwen) worden via de app het laatste nieuws, alle video's, unieke team content en alle statistieken aangeboden.

TRAINERSPLATFORM

Jongens en meiden in een veilige omgeving met plezier beter laten voetballen. Daarin is de rol van een trainer/coach cruciaal, zo blijkt uit onderzoek onder jongeren die zijn gestopt met voetbal. De KNVB wil trainers/coaches en hun verenigingen beter ondersteunen bij het vervullen van die rol en meer met deze doelgroep in contact komen.

De KNVB ontwikkelt daartoe een online platform, RINUS, waar (snellere) kennisdeling mogelijk is. Eén centrale plek waar trainers/coaches informatie, tips en advies kunnen vinden over de invulling van hun rol. Een aanvulling op het aanbod aan opleidingen dat de KNVB Academie momenteel al biedt. Het platform, dat niet alleen zal informeren maar vooral ook inspireren, krijgt een plek binnen het bestaande kennisportaal voor amateurclubs: KNVB Assist. Om het gebruiksgemak te vergroten zal het platform een combinatie van app en website zijn.

KNVB ASSIST CONTACT

KNVB Assist ondersteunt verenigingen online en offline. KNVB Assist contact centraliseert het contact met verenigingen en vrijwilligers. Hiermee wordt de bereikbaarheid vergroot en verbetert de service. In april start de pilot in het westen van het land. Bij een positieve evaluatie zal KNVB Assist contact in meer regio's ingezet worden.

KNVB ASSIST VOOR SCHEIDSRECHTERS

KNVB Assist is vanaf mei 2016 uitgebreid met een gedeelte voor (toekomstige) scheidsrechters. Het bestaande www.scheids-assist.nl is binnen KNVB Assist geïntegreerd. De nieuwe pagina's hebben dezelfde look-and-feel gekregen als de pagina's voor bestuurders. Zowel huidige als toekomstige scheidsrechters kunnen nu op KNVB Assist terecht voor (praktische) informatie en ondersteuning.

SPORTIVITEIT, RESPECT EN INTEGRITEIT

VEILIG SPORTKLIMAAT AMATEURVOETBAL

Het aantal gerapporteerde excessen in de Nederlandse sport is de afgelopen jaren gedaald, de bewustwording voor sportiviteit en respect onder sportbestuurders gegroeid en sporters lijken zich veiliger te voelen. Dat meldt het Mulier Instituut dat in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) onderzoek heeft gedaan naar de effecten van het actieplan Naar een Veiliger Sportklimaat (VSK) in de afgelopen vijf jaar.

Tegelijkertijd zijn misstanden van alle tijden, helaas ook in de sport. Daarom is het noodzakelijk te blijven werken aan sportplezier door het stimuleren van sportiviteit en respect en het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag. Het ministerie van VWS heeft besloten het actieplan met twee jaar te verlengen en daarvoor jaarlijks zeven miljoen euro beschikbaar te stellen.

TOEGANKELIJK, GASTVRIJ EN VEILIG VOETBAL 2020

Toegankelijke wedstrijden, open stadions, veilige omstandigheden en een fijne ambiance in 2020. Dat is waar het betaald voetbal in Nederland naar streeft. Agenten van voetbaleenheden, veiligheidscoördinatoren van clubs, beleidsmedewerkers van gemeenten en het ministerie van Veiligheid en Justitie, officieren van justitie, vertegenwoordigers van supportersverenigingen en natuurlijk de KNVB zelf, buigen zich tijdens een congres eind mei over thema's als vuurwerk in stadions en het weren van reischoppers. De werkconferentie is het vervolg op het eerste congres dat in mei 2016 plaatsvond in het Gelredome in Arnhem.

AANKLAGER AMATEURVOETBAL

Het tuchtrecht in het amateurvoetbal gaat vanaf het seizoen 2017/'18 werken met een aanklager. Dat is een onderdeel van het nieuwe tuchtreglement. Het streven is met de intrede van aanklagers de voetbalrechtspraak onafhankelijker en transparanter te maken.

Bij rode kaarten of andere overtredingen in het voetbal bepaalt een aanklager de hoogte van de straf en verstuurt vervolgens een schikkingsvoorstel. Accepteert een speler het schikkingsvoorstel niet, dan behandelt de tuchtcommissie de zaak verder. Ook kan de aanklager besluiten een overtreding te seponeren of direct voor te leggen aan de tuchtcommissie.

In de huidige voetbalrechtspraak fungeert de tuchtcommissie in een dubbelrol, door zowel een aanklacht in te dienen als de zaak te beoordelen. De aanklager krijgt ook de mogelijkheid in beroep te gaan tegen een uitspraak van de tuchtcommissie, wat de kwaliteit en onafhankelijkheid van de voetbalrechtspraak ten goede komt. In het betaald voetbal werkt de voetbalrechtspraak al langer op deze manier.

VERNIEUWD LICENTIESYSTEEM

De KNVB werkt aan een vernieuwd licentiesysteem. Uitgangspunten zijn het waarborgen van de continuïteit en integriteit van de betaald voetbalcompetities, een licentieproces dat eenvoudiger en transparanter is, voorwaarden die aansluiten bij die van UEFA en maatwerk per divisie. Het streven is om het vernieuwde licentiesysteem in te voeren per seizoen 2018/'19.

CATEGORIE-INDELING

Een aantal keer per jaar publiceert de KNVB de categorie-indeling van bvo's, ter bevordering van de transparantie over de financiële situatie van de Nederlandse clubs. Aan de hand van een puntensysteem beoordeelt de licentiecommissie de financiële situatie van de clubs. Per jaar zijn er drie meetmomenten, waarbij clubs per meetmoment ingedeeld worden in een van de drie categorieën. Het systeem beoogt de continuïteit van de competitie betaald voetbal te waarborgen en in het verlengde daarvan de continuïteit van de clubs.

Bij de laatste categorie-indeling in mei 2017 scoren tien clubs een beoordeling goed (categorie 3), 21 clubs scoren een voldoende (categorie 2) en twee bvo's moeten werken aan financieel herstel (categorie 1). Clubs in categorie 1 zijn zelf verantwoordelijk voor het financieel herstel en bepalen zelf op welke wijze zij dit aanpakken. De licentiecommissie houdt de clubs strikt aan de gemaakte afspraken. Als de club zonder toestemming afwijkt van de afspraken, kunnen sancties volgen, oplopend van een waarschuwing, winstpunten in mindering tot intrekking van de licentie.

ACHILLES '29

Achilles '29 eindigt – mede als gevolg van een straf van drie punten in mindering – als laatste in de Jupiler League en degradeert naar de Tweede divisie. De straf wordt opgelegd omdat de club herhaaldelijk niet voldoet aan de financiële doelstellingen uit een zelf opgesteld plan van aanpak. Zowel de Beroepscommissie Licentiezaken als de voorzieningsrechter oordeelt dat de puntenstraf terecht is opgelegd, waarmee degradatie een feit is.

MAATSCHAPPELIJKE ROL VAN VOETBAL EN DE KNVB

De KNVB vindt het belangrijk om verantwoordelijkheid en betrokkenheid te tonen op maatschappelijk gebied, zowel in eigen land als over de grenzen. Met de grote diversiteit aan leden heeft voetbal het vermogen om mensen te verbinden. Met een sterk voetballandschap draagt de KNVB bij aan een veilige en plezierige sportomgeving en kan voetbal ingezet worden om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke thema's. Ook is de bond over de grenzen actief, met het programma WorldCoaches.

Sport levert meer op dan dat het kost en is niet mogelijk zonder de inzet van de lokale overheden. Via het manifest 'Investeren en meedoen' wil de Nederlandse sportwereld deze boodschap onder de aandacht brengen in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Ook de KNVB besteedt hier actief aandacht aan.

KUNSTGRASKORRELS

Eind 2016 ontstaat naar aanleiding van een tv-programma maatschappelijke onrust over het spelen op kunstgras. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu stelt een onderzoek in en concludeert dat er in rubbergranulaat heel veel verschillende stoffen zitten, maar dat deze slechts in zeer lage hoeveelheden uit de korrels vrijkomen. De KNVB vindt het belangrijk dat zijn leden veilig en gezond kunnen voetballen op kunstgrasvelden en heeft vertrouwen in de deskundigheid van het RIVM. Daarom volgt de KNVB de lijn uit de adviezen van het gepubliceerde overheidsonderzoek, maar blijft alert op de ontwikkelingen in dit dossier.

SEKSUEEL MISBRUIK IN DE SPORT

Een speciale commissie gaat de komende tijd onderzoek doen naar seksueel misbruik in de sport. De onafhankelijke commissie staat onder leiding van oud-minister Klaas de Vries en is ingesteld door sportkoepel NOC*NSF. Het onderzoek gaat vijf maanden duren en moet voor eind 2017 afgerond zijn. Met het onderzoek, waar de KNVB achter staat en ook alle medewerking aan verleent, wil NOC*NSF een beeld krijgen van de aard en omvang van seksuele intimidatie en misbruik in de sport.

Het onderzoek moet uitmonden in concrete adviezen voor sportorganisaties en andere betrokken partijen, om zo seksueel misbruik in de toekomst te voorkomen en aan te pakken. Daarnaast is het belangrijk dat slachtoffers uit het verleden alsnog de ondersteuning krijgen die nodig is en dat daders alsnog worden opgespoord, vervolgd en bestraft.

De KNVB heeft sinds enkele jaren vertrouwenscontactpersonen waar mensen terecht kunnen, die slachtoffer zijn van seksueel misbruik in het voetbal.

DUURZAAMHEID

De KNVB heeft structureel aandacht voor energiebesparing, het efficiënt gebruik van materialen en duurzame energie. Dit wordt gemeten met behulp van de CO2 prestatieladder. De KNVB heeft het certificaat voor niveau 3 op deze prestatieladder weten te continueren. Dit betekent dat het dit jaar opnieuw gelukt is de CO2-uitstoot te minderen.

SAMEN MET PARTNERS HET VOETBAL VERSTERKEN

De KNVB streeft naar duurzame relaties met commerciële en maatschappelijke partners, om samen waarde toe te voegen aan het voetbal. Ondanks dat het Nederlands A-elftal de laatste jaren minder presteert, blijven de partners achter ons en achter het voetbal staan.

De KNVB en hoofdsponsor ING hebben het lopende sponsorcontract opgebroken en verlengd tot en met 2022. ING ondersteunt Oranje, het Nederlandse amateurvoetbal, G-voetbal, meidenvoetbal en de OranjeLeeuwinnen. Behalve van de KNVB is ING ook sponsor van meer dan 450 amateurverenigingen. Ook het contract met PWC is verlengd tot en met 2022. Amstel blijft nog zeker tot en met 2019 verbonden aan de KNVB Beker.

De Persgroep is per 1 september 2016 de nieuwe mediapartner van de KNVB en het Nederlands elftal. Doel van de samenwerking is aandacht voor voetbal. Lezen, kijken en spelen - op nationaal, regionaal en lokaal niveau. Intersport is de komende jaren partner van de KNVB om een bijdrage te leveren aan de groei van het vrouwenvoetbal. Deze nieuwe samenwerking loopt tot en met het WK in 2019.

De partners van de KNVB leveren een belangrijke bijdrage aan het succes van WEURO. ING, PWC, De Persgroep en Adecco zijn door UEFA en KNVB actief betrokken bij het toernooi in de vorm van lokale partnerships. Dit is nooit eerder gedaan bij een UEFA-toernooi. Zo heeft Adecco een belangrijke rol gespeeld bij het werven en inzetten van de 1.500 vrijwilligers die het toernooi mede tot een groot succes hebben gemaakt.

PARTNERS KNVB CAMPUS

Een aantal partijen heeft zich strategisch verbonden aan de KNVB Campus als innovation partner. Deze partijen hebben zich gecommitteerd aan innovatieactiviteiten op de KNVB Campus en investeren actief in innovatietrajecten ten behoeve van het voetbal. De innovation partners van de KNVB Campus zijn Philips Lightning, Ten Cate, M Line, BSN Medical, Kybys en Sports Labs.

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERSHIPS

Een bijdrage aan de maatschappelijke waarde van voetbal is bij alle KNVB partnerships van belang. Daarnaast heeft de KNVB een aantal partners dat zich direct richt op een maatschappelijk thema. De KNVB wil voetballers en voetballiefhebbers stimuleren een gezonde leefstijl aan te nemen. Zowel op voeding als op bewegen. Al meer dan 600 verenigingen doen inmiddels mee met het programma Lekker Bezig van de KNVB en Sligro. Samen met de Hartstichting zet de KNVB zich in voor meer beweging en rookvrije sportaccommodaties. De Johan Cruijff Foundation is maatschappelijk partner van de wedstrijd om de Johan Cruijff Schaal.

De KNVB zet zich ook samen met partners in voor doelgroepen die mogelijk worden uitgesloten. Zo leidt bijvoorbeeld de Ruud van Nistelrooy Foundation samen met de KNVB coaches van andere maatschappelijke organisaties op met een pedagogische aanpak (coachen in contact). Met de Van der Sar Foundation draagt de KNVB via voetbal en de faciliteiten op de Campus bij aan de ondersteuning van jongeren met niet-aangeboren hersenletsel.

Tot slot heeft de KNVB ook dit seizoen een bijdrage ontvangen van de Nederlandse Loterij. Het bedrag van € 4.405.128 dat Lotto bv, onderdeel van Nederlandse Loterij, afdraagt aan de KNVB is voor de KNVB een onmisbare bron van inkomsten en volledig bestemd voor de ontwikkeling van het amateurvoetbal.

FINANCIËN

FINANCIËN VERENIGING KNVB

In het boekjaar 2016/'17 heeft de vereniging KNVB een negatief resultaat behaald van circa € 0,2 miljoen ten opzichte van een positief resultaat van € 6,4 miljoen in het boekjaar 2015/'16. De totale baten bedragen circa € 98,8 miljoen en liggen in de lijn met zowel de begroting 2016/'17 als de jaarrekening 2015/'16. De lasten in het boekjaar 2016/'17 nemen met circa € 4,8 miljoen toe naar een bedrag van € 99,6 miljoen. Deze lastenstijging is reeds voorzien in de begroting 2016/'17. Onder financiën amateurvoetbal en financiën betaald voetbal zijn de belangrijkste ontwikkelingen gedurende het boekjaar 2016/'17 uiteengezet.

Per ultimo boekjaar is de totale stand van de liquide middelen circa € 51,1 miljoen. Bij de beoordeling van de balans per 30 juni 2017 is de liquiditeitsratio ruim voldoende. Dit betekent dat op korte termijn aan alle betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Ook op langere termijn toont de solvabiliteitsratio aan dat de vereniging KNVB financieel gezond is.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Binnen de groep KNVB, specifiek de Stichting Sportcentrum Zeist (SSZ), is per september 2015 krediet verkregen met een looptijd van 10 jaar en een variabele rente. Ter bescherming tegen toekomstige rentestijgingen is een rentecap afgesloten. Dit houdt in dat met de bank een Euribor-rentep plafond is afgesproken, de 'caprente'. Stijgt de Euribor rente op het krediet boven het afgesproken plafond, dan betaalt de KNVB enkel de plafondrente. Voor het afsluiten van deze rentecap is een eenmalige premie betaald. Het derivaat kent een looptijd en afloopschema dat is afgestemd op de onderliggende lening, zodat een speculatieve positie wordt voorkomen. Verder wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten als hulpmiddel om financiële risico's af te dekken.

FINANCIËN AMATEURVOETBAL

Het seizoen 2016/'17 kenmerkt zich door de continuering van de stabiele financiële positie van het amateurvoetbal. Weliswaar bedraagt het resultaat over het seizoen € 218.000 negatief, maar hierin is de eenmalige korting op de contributie als uitvloeisel van het positieve exploitatiesaldo over het seizoen 2015/'16 verwerkt. Geschoond voor deze eenmalige korting bedraagt het resultaat over het seizoen 2016/'17 € 929.000, wat hoger is dan in de begroting is voorzien. De totale baten van het amateurvoetbal komen uit op ruim € 40,2 miljoen. De liquiditeitspositie is ruim voldoende.

De stijging van de opbrengsten binnen het amateurvoetbal laat zich grotendeels verklaren door de gewijzigde systematiek van de verwerking van de sponsorcontracten. Deze wijziging heeft zijn uitwerking op de opbrengsten van sponsorcontracten maar ook op de (bijbehorende) kosten.

Daarnaast is ook een stijging van de incidentele inkomsten waarneembaar. De UEFA heeft begin april 2017 besloten dat alle nationale bonden een extra uitkering van € 1,0 miljoen ontvangen. Van deze eenmalige uitkering komt € 500.000 ten gunste van het amateurvoetbal. Het amateurvoetbal is voornemens deze bonusuitkering in het komende seizoen te benutten.

Daarnaast draagt de UEFA wederom bij aan de organisatie en deelname aan eindtoernooien van de vertegenwoordigende teams. Ook van de FIFA zijn extra financiële middelen ontvangen die ingezet zijn ter dekking van de extra kosten van de vertegenwoordigende teams. Eind september 2016 heeft het notariële transport plaatsgevonden van het kantoorpand te Nieuwstadt. De overige twee kantoorpanden (Amsterdam en Rotterdam) staan op de nominatie verkocht te worden.

De personeelskosten laten, ten opzichte van de jaarrekening 2015/'16, een stijging zien van 3,0%. Deze stijging wordt enerzijds verklaard door de jaarlijkse stijging van de cao en beoordelingssystematiek (circa 2%). Anderzijds blijkt dat het aantal FTE's 2,9 hoger is dan het seizoen 2015/'16. De personeelskosten liggen daarmee in lijn met seizoen 2015/'16 en dus kan gesteld worden dat sprake is van een beheersbare situatie.

In vergelijking met de begroting 2016/'17 valt op dat de totale personeelskosten stijgen met 4,5%. Opgemerkt wordt dat bij het opstellen van de begroting geen rekening wordt gehouden met de oproepkrachten. Dit is een pool van honderden medewerkers die op basis van een nul-urencontract werkzaam zijn voor de KNVB. Bij de daadwerkelijke verloning worden deze kosten zichtbaar in de personeelskosten (loonsom, sociale- en pensioenlasten). De doorberekeningen naar activiteiten stijgen navenant.

De kosten van overhead vertonen in het afgelopen seizoen een daling. Vooral de kosten van porto en telefoon, maar ook de huurlasten door de onderhuur van het kantoorpand te Deventer zijn lager dan begroot. Zoals reeds boven benoemd stijgen de kosten van voetbal door de deelname aan en organisatie van kwalificatie- en eindtoernooien.

FINANCIËN BETAALD VOETBAL

Het Nederlands elftal had na zes wedstrijden in groep A WK-kwalificatie nog in eigen hand, maar eindigde uiteindelijk - op doelsaldo - als derde in de groep. De kaartverkoop voor de kwalificatiewedstrijden verliep beter dan begroot, met een stijging van de opbrengsten tot gevolg. Wel of geen kwalificatie voor een eindtoernooi heeft op korte termijn geen invloed op de financiële resultaten van de businessunit betaald voetbal. Zie hiervoor ook de risicoparagraaf van dit bestuursverslag.

Tegenover deze stijging binnen vertegenwoordigend voetbal staat een daling van het commerciële resultaat dat eveneens in verband staat met het Nederlands elftal. De commerciële opbrengsten dalen onder meer als gevolg van een lagere marge op TV en boarding bij vriendschappelijke wedstrijden. Verder is sprake van een toename van vergoedingen voor tegenstanders in vriendschappelijke thuiswedstrijden van Oranje.

Het toernooi om de KNVB Beker heeft gezorgd voor een financiële meevaller als gevolg van het hoge bezoekersaantal bij de finale en toename van de mediagelden. Door het tegenvallende aantal toeschouwers is het resultaat van de Johan Cruijff Schaal 2016 negatiever dan begroot. Echter, dit negatieve resultaat was reeds in de jaarrekening 2015/16 voorzien. De Nederlandse supercup vindt vanaf de editie in 2017 plaats in het stadion van de landskampioen, wat naar verwachting een positief effect heeft op de beleving van de Johan Cruijff Schaal.

In de bondsvergadering van november 2016 is ingestemd met de investering in KNVB Campus fase 2 (de ontwikkeling van de Rinus Michels Dug-out en de sportvelden aan de overzijde van de Woudenbergseweg). Ter dekking van deze investering wordt onder meer gebruik gemaakt van sponsorbijdragen van € 2 miljoen, die in het boekjaar 2016/17 zijn verantwoord in zowel de opbrengsten als kosten van de commerciële exploitatie. Daarnaast zal de businessunit betaald voetbal een bijdrage leveren tot maximaal € 3 miljoen, vanuit in het verleden voor dit doel gecreëerde bestemmingsreserves.

De UEFA heeft begin april 2017 besloten dat alle nationale bonden een extra uitkering van € 1,0 miljoen ontvangen. Van deze eenmalige uitkering komt € 500.000 ten gunste van betaald voetbal, waardoor een incidentele stijging van de subsidies waarneembaar is. Het verloop binnen de technische staf verklaart de hogere personeelskosten in vergelijking met voorgaand seizoen en ten opzichte van de begroting. Door een stringente bewaking van de overige bedrijfslasten kon echter wederom de volledige bijdrage van de bvo's aan de KNVB voor het organiseren van de competitie worden gerestitueerd.

Bovenstaande ontwikkelingen resulteren in een omzet van circa € 69,5 miljoen en een exploitatiesaldo na onttrekking van bestemmingsreserves van circa € 1,8 miljoen. Het eigen vermogen bedraagt per balansdatum € 45,6 miljoen en het liquiditeitssaldo bedraagt € 37,2 miljoen.

Teneinde de financiële gezondheid op lange termijn te waarborgen is het, met inachtneming van hetgeen in de risicoparagraaf is opgemerkt, van belang dat het consequent gevoerde, conservatieve financiële beleid gecontinueerd wordt.

RISICOPARAGRAAF

De directie van de KNVB onderkent dat er een aantal risico's en onzekerheden is. De bereidheid om risico's te nemen is beperkt en afgestemd op de strategie en prioriteiten van de KNVB. De vier risicogebieden zijn:

- Strategisch
- Operationeel
- Financieel
- Wet- en regelgeving

De KNVB heeft beheersingsmaatregelen getroffen voor het overgrote deel van de geïdentificeerde risico's en onzekerheden. De mate van risicobereidheid is een leidraad voor het al dan niet nemen van maatregelen.

Het systeem van risicomanagement wordt regelmatig geactualiseerd en is in boekjaar 2016/'17 verder uitgerold. Dit heeft geresulteerd in een lijst met 14 risico's die onderstaand worden toegelicht. Het betreft deels theoretische risico's waarop de KNVB voorbereid wil zijn. Het benoemen van risico's in deze paragraaf impliceert niet dat sprake zou zijn van concrete aanwijzingen.

STRATEGISCH

- Dreiging van een terroristische aanslag bij voetbal evenementen
- Impact van de media
- Agressie op de voetbalvelden
- Opkomst andere voetbalvormen
- Clubovername door niet integere investeerders

OPERATIONEEL

- Bestuurlijke onrust
- Wijze van communicatie
- Onvoldoende focus op de kernactiviteiten van de KNVB

FINANCIËEL

- Niet kwalificeren eindtoernooi
- Daling van de opbrengsten uit mediagelden
- Veranderende evenement beleving bezoekers KNVB evenementen
- Financiële misstanden bij clubs

WET- EN REGELGEVING

- Negatieve effecten politieke keuzes
- Negatief effect van fiscale wetgeving in Nederland

STRATEGISCHE RISICO'S

DREIGING VAN EEN TERRORISTISCHE AANSLAG BIJ VOETBALEVENEMENTEN

Nederland werkt met een systeem van dreigingsniveaus die aangeven hoe groot de kans is op een terroristische aanslag. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid publiceert elk kwartaal het actuele dreigingsniveau in en tegen Nederland. Het dreigingsniveau in Nederland is al enige tijd hoog, de kans op een aanslag is reëel (niveau 4 van de 5). De KNVB is zich er van bewust dat een door de bond georganiseerd evenement doelwit kan zijn.

Om de kans hierop te reduceren is er een Veiligheidsdraaiboek met procedures en richtlijnen per wedstrijd. Het veiligheidsdraaiboek is een vertrouwelijk KNVB document. Het wordt per wedstrijd opgesteld en omvat een risicoanalyse, een beschrijving van mogelijke scenario's en veiligheidsmaatregelen. Middels de risicoanalyse wordt tijdig inzichtelijk gemaakt welke risico's verwacht kunnen worden bij de betreffende wedstrijd. Vervolgens worden de uit de risico analyse naar voren gekomen scenario's extra onder de aandacht gebracht, inclusief bijbehorende procedures en verantwoordelijkheden.

Om de financiële impact van de dreiging van een terroristische aanslag met annulering van de wedstrijd tot gevolg te reduceren, zijn er bepalingen opgenomen in de contractuele afspraken met tegenstanders, uitzendgerechtigden, sponsors en stadions. De KNVB ziet om bedrijfseconomische redenen af van een aanvullende verzekering om het financiële risico verder te reduceren.

IMPACT VAN DE MEDIA

Voetbal, en daarmee ook de KNVB, staat veel in de belangstelling van zowel consumenten als ook van de media en allerlei belangengroepen. Daarnaast zijn de activiteiten van de KNVB veelomvattend. Denk alleen al aan de verschillende competities in het amateur- en betaald voetbal, de verschillende voetbalvarianten, alle nationale selecties en de maatschappelijke rol van de bond.

Om altijd en overal zoveel als mogelijk hetzelfde geluid te laten horen ligt de regie over de woordvoering bij een beperkt aantal mensen. Daarom hanteert de KNVB een persbeleid dat geldt voor alle medewerkers van de bond. Het persbeleid is bedoeld om alle media-aandacht voor de organisatie zoveel mogelijk in goede banen te leiden. Bij de KNVB speelt bureau persvoorlichting daar een centrale rol in. Persvoorlichters zijn continu bezig met berichtgeving over en door de KNVB. Zij houden zicht op wat er speelt en wat dat van de KNVB vraagt.

AGRESSIE OP DE VOETBALVELDEN

Een belangrijke oorzaak voor uitstroom van leden is agressie op de velden. Of je nou zelf voetbalt, of graag naar voetbal kijkt: alle voetbalfans – van jong tot oud – willen op een veilige en leuke manier kunnen genieten van voetbal. Geweld op het veld of rond de stadions hoort niet in het voetbal thuis. De KNVB doet er alles aan om ervoor te zorgen dat met elkaar genieten de standaard blijft en wangedrag de uitzondering.

Om dat te doen, is er een breed pakket aan acties. Deze zijn erop gericht om sportiviteit te bevorderen en wangedrag tegen te gaan. Van het invoeren van het spelregelbewijs tot aan het invoeren van de 10-minutentijdstraf.

Deze tuchtregels maken duidelijk waar de grenzen liggen, en moeten op die manier voorkomen dat clubs, supporters of spelers over de schreef gaan. Gebeurt dat toch, dan wordt de tuchtrechtspraak toegepast. Op het veld of rond het stadion: iedereen die het voetbalfeest verstoort, moet snel en hard worden aangepakt.

Gedrag van mensen wordt in grote mate beïnvloed door de omgeving waarbinnen men actief is. De KNVB probeert daarom op veel manieren het systeem van voetbal zo in te richten dat de kans op misdragingen het kleinst is. Zo experimenteert de bond bijvoorbeeld met het spelen zonder scheidsrechter en wordt samen met de overheid gewerkt aan de uitvoering van het programma Naar een veiliger sportklimaat (VSK).

OPKOMST ANDERE VOETBALVORMEN

De KNVB organiseert competities voor alle voetballers in het land. Wekelijks worden er meer dan 30.000 wedstrijden gespeeld op het veld en in de zaal. Iedereen kan op zijn eigen (ambitie)niveau plezier beleven aan het voetbal. Het risico bestaat dat het aanbod van de KNVB niet meer aan de wensen van de moderne voetballer voldoet. Op termijn zou het ledenaantal kunnen dalen, wat een negatief effect heeft op het bereiken van onze strategische doelen, maar ook praktisch op verschillende opbrengsten (contributies, wedstrijdgeldden en het Digitaal Informatie Abonnement).

Om dit te voorkomen wordt continue nagedacht over nieuw aanbod van voetbalvormen. Per doelgroep (pupillen, junioren, senioren) onderzoekt de KNVB welk aanbod bij hen past. Het veldvoetbal is het populairst, maar daarnaast bestaan er veel andere vormen, zoals zaalvoetbal en straatvoetbal. Bovendien is er een aantal voetbalvormen gericht op bepaalde leeftijdsgroepen, zoals het welpenvoetbal voor de allerkleinsten, 7x7 voor 35- en 45-plussers en Walking Football voor 65-plussers. Het sterk groeiende meiden- en vrouwenvoetbal wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Een leven lang voetbal is steeds het uitgangspunt.

CLUBOVERNAME DOOR NIET INTEGERE INVESTEERDERS

Het aantal (buitenlandse) investeerders in betaald voetbal organisaties neemt nog altijd toe. De KNVB wil in de toekomst de regelgeving over clubovernames en aandeeloverdrachten in het Nederlandse voetbal veranderen. De continuïteit van de Nederlandse competities en clubs staat daarbij voorop. Met een overname van club, puur als een investering om zo snel mogelijk winst te maken, bestaat het risico dat er competities komen waarbij het onzeker is of clubs het seizoen wel af kunnen maken.

Daarnaast is de KNVB er om de integriteit van het Nederlandse voetbal te bewaken. Clubovernames worden nu pas achteraf beoordeeld door de KNVB, waarbij de investeerder een informatieplicht heeft aan de KNVB. De huidige regelgeving is echter niet afdoende en daarom wordt er gewerkt aan een strenger licentiereglement. De KNVB wil graag dat de licentiecommissie vóóraf toestemming geeft over de overdracht van eigenaarschap. Dus voordat de transactie heeft plaatsgevonden. Daarbij worden sinds seizoen 2016/17 forensisch accountants ingezet om de liquiditeit en integriteit van de investeerder te onderzoeken.

OPERATIONELE RISICO'S

BESTUURLIJKE ONRUST

Het valt niet te ontkennen dat de onrust rondom de KNVB deels is terug te voeren op beslissingen die door bestuur, directie, toezichthoudende organen en leden zijn genomen.

Om de onderlinge samenwerking en afstemming binnen en buiten de KNVB te bevorderen zal de governance structuur worden aangepast: de wijze waarop de KNVB wordt bestuurd gaat dus veranderen. Zo gaan de directies betaald voetbal en amateurvoetbal meer samenwerken. Op termijn schuift de organisatie zelfs steeds meer in elkaar. Ook de toezichthouders van beide directies zullen geregeld bijeenkomen om gezamenlijk koers te houden op de strategische agenda van de bond.

Verder zal de rol van het bondsbestuur veranderen. Bondsvoorzitter Michael Van Praag zal samen met bestuurder-directeur amateur voetbal Jan-Dirk Van der Zee en de te benoemen bestuurder-directeur betaald voetbal het bondsbestuur gaan vormen, om gezamenlijk veel nauwer sturing te kunnen geven aan de bond.

WIJZE VAN COMMUNICATIE

Elke vorm van communicatie heeft invloed op de wijze waarop een organisatie gezien wordt door buitenstaanders. Dit kunnen bijvoorbeeld KNVB-leden, voetbalfans en trainers zijn, maar ook de landelijke en lokale overheid, media en KNVB-sponsors. Alle vormen van communicatie dragen bij aan de vorming van het imago en de reputatie van de KNVB. Iedereen die werkt bij de KNVB is ambassadeur van de organisatie en zal vanuit die rol er mede voor moeten zorgen dat de KNVB een positieve, heldere, servicegerichte en professionele uitstraling heeft. In alle uitingen wordt benadrukt dat voetbal een mooie sport is, dat de KNVB er voor het voetbal is en dat de bond weet wat er in het voetballandschap gebeurt.

De toon van communiceren wordt open en toegankelijk, onder meer via het verbeteren van standaardbrieven en het ondersteunen van medewerkers bij het vinden van de juiste toonzetting. Daarnaast zal er meer focus komen op sociale media.

ONVOLDOENDE FOCUS OP DE KERNACTIVITEITEN

Binnen de KNVB is sprake van twee businessunits, amateurvoetbal en betaald voetbal. De belangen van breedtesport en topsport kunnen verschillen, maar om ervoor te zorgen dat het gezamenlijke doel voorop staat, wordt het beleidsplan sinds 2010 KNVB breed opgesteld. Vanuit het beleidsplan zijn er organisatie brede doelstellingen, kritische prestatie-indicatoren (KPI's) en strategische activiteiten opgesteld. Verder wordt veel gewerkt in projectteams waarin medewerkers uit beide businessunits zijn betrokken. Een voorbeeld is Winnaars van Morgen. Daarnaast zijn veel afdelingen binnen de arbeidsorganisatie geïntegreerd, zoals een centrale staf, commercie, sponsoring en communicatie. Beide businessunits hebben bestuurlijke en financiële autonomie, maar integreren zo veel mogelijk hun operationele en ondersteunende taken, wat de kwaliteit en efficiëntie bevordert.

FINANCIËLE RISICO'S

NIET KWALIFICEREN VOOR EINDTOERNOOI DOOR NEDERLANDS ELFTAL

De exploitatie van de businessunit betaald voetbal hangt grotendeels samen met de sportieve successen van het Nederlands elftal. Om langdurige stabiliteit te waarborgen, bestaat het financieel beleid uit de volgende maatregelen:

- Het uitgavniveau blijft gebaseerd op het financieel minst aantrekkelijke sportieve scenario. Over het algemeen is dat het missen van kwalificatie voor een eindtoernooi na het spelen van play-offs.
- Bij succesvolle kwalificatie wordt voor het eindtoernooi dezelfde lijn gehanteerd. Met andere woorden: tenminste een kostenneutrale projectbegroting, ongeacht het sportieve verloop tijdens het toernooi. Daarbij wordt een systeem van scenarioplanning gehanteerd en de verwachte kosten maximaal afgestemd op de inkomsten.
- De grote inkomstenbronnen, waaronder sponsor- en mediacontracten, worden voor langere perioden vastgelegd. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat deze niet gelijktijdig aflopen, maar wordt een dakpansgewijze opbouw nagestreefd.
- Financiële meevallers komen eerst ten goede aan de clubs. Hun bijdrage aan de kosten van de KNVB krijgen zij geheel of gedeeltelijk terug. Het overige deel wordt geïnvesteerd in nieuwe, projectmatige activiteiten.

De financiële impact van het risico wordt daarom als laag tot midden geïnclassificeerd.

DALING VAN DE OPBRENGSTEN UIT MEDIAGELDEN

Een belangrijk deel van de opbrengsten van de KNVB bestaat uit mediagelden die betrekking hebben op de interlands van het Nederlands elftal, de KNVB Beker en de Johan Cruyff schaal.

De mediagelden voor de kwalificatiewedstrijden van het Nederlands elftal zijn afkomstig van de UEFA, waarbij sprake is van een nieuwe overeenkomst voor de periode 2018 tot 2022. De bijdrage die de KNVB ontvangt is deels vast en deels variabel. De variabele bijdrage is afhankelijk van de waarde die de UEFA voor de kwalificatiewedstrijdrechten ontvangt. De mediarechten voor vriendschappelijke interlands worden door de KNVB zelf verkocht.

Na het WK in Rusland start de UEFA Nations League. Dit is een internationale voetbalcompetitie die om de twee jaar zal worden gespeeld tussen de 55 lidstaten van de UEFA. Dit toernooi zal de vriendschappelijke interlands vervangen, waardoor de KNVB zelf minder vriendschappelijke wedstrijden in de markt kan zetten.

De financiële impact van het risico wordt daarom als hoog geïnclassificeerd.

VERANDERENDE EVENEMENTBELEVING BEZOEKERS KNVB EVENEMENTEN

Kaartverkoop vormt een belangrijke inkomstenbron van de KNVB, die in belangrijke mate afhankelijk is van de prestaties en het imago van de vertegenwoordigende elftallen. Daarnaast worden de eisen die de bezoeker aan KNVB evenementen stelt alsnog hoger, terwijl de KNVB de evenementen qua toegangsprijs graag toegankelijk houdt. Dit risico wordt door de KNVB al jaren onderkend en heeft ertoe geleid dat er rond wedstrijden steeds meer nevenactiviteiten worden georganiseerd, informatievoorziening en ticketverkoop in toenemende mate wordt gedigitaliseerd en er meer aandacht wordt besteed aan het individu. Om te meten of deze maatregelen het gewenste effect hebben wordt de tevredenheid van de bezoekers van de KNVB evenementen structureel onderzocht. De aanbevelingen die hieruit naar voren komen worden waar mogelijk opgevolgd. De financiële impact van het risico wordt als hoog geïnclassificeerd.

FINANCIËLE MISSTANDEN BIJ CLUBS

Financiële misstanden bij clubs in het amateurvoetbal en betaald voetbal vormen een bedreiging voor de continuïteit, betrouwbaarheid en integriteit van de Nederlandse competities. Mede om de kans op dergelijke misstanden te voorkomen bestaat er voor de verenigingen binnen het betaald voetbal een licentiereglement. Dit reglement regelt de rechten en verplichtingen van alle actoren die betrokken zijn bij het KNVB licentiesysteem en definieert in het bijzonder de eisen waaraan moet worden voldaan door de KNVB om, namens de UEFA, op te treden als licentieverstrekker, evenals de procedures die in dit verband moeten worden gevolgd door de KNVB ter zake van beoordeling van licentie-eisen.

De bondsvergadering, bestaande uit de vertegenwoordigers van het amateur- en betaald voetbal, stemde in december 2014 in met de licentievoorwaarden voor de Tweede en Derde divisie. Met de invoering van promotie en degradatie tussen het betaald voetbal en het amateurvoetbal vanaf het seizoen 2016/'17 is het mogelijk geworden dat verenigingen promoveren naar het hoogste niveau van Nederland. Om clubs op een hoger niveau voor te bereiden, worden de licentievoorwaarden trapsgewijs doorgevoerd.

Sterke verenigingen zijn de basis voor een plezierig voetbalklimaat. De KNVB steekt verenigingen daarom graag een helpende hand toe als zij dat willen. De KNVB organiseert daarvoor bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld de kennisavonden, en biedt hulp via KNVB Assist contact en Back to Basics.

De financiële impact van het risico wordt daarom als laag tot midden geïnclassificeerd.

WET- EN REGELGEVING

NEGATIEVE EFFECTEN POLITIEKE KEUZES

Politieke keuzes, bijvoorbeeld op het gebied van fiscaliteit en subsidies, raken de KNVB en de clubs. Daarom is samen met de bvo's een klankbordgroep opgericht waarin de betrokken partijen participeren. Deze klankbordgroep treedt samen met de afdeling Public Affairs van de KNVB in overleg met de politiek, om ervoor te zorgen dat de KNVB op de hoogte is van de politieke ontwikkelingen die het voetbal raken, maar ook dat de politiek op de hoogte is van wat het voetbal doet en bijdraagt. Zo kan er onder meer voor worden gezorgd dat de internationale concurrentiepositie onder de aandacht blijft. Op het gebied van fiscaliteit wordt de KNVB bijgestaan door specialisten en vindt - op het terrein van uitvoering en handhaving - regelmatig overleg met de Belastingdienst plaats. Formeel is er geen convenant Horizontaal Toezicht gesloten tussen de KNVB en de Belastingdienst, maar in de praktijk wordt wel op een vergelijkbare wijze gewerkt. De financiële impact van het risico wordt als hoog geclassificeerd.

NEGATIEF EFFECT VAN FISCALE WETGEVING IN NEDERLAND

CONVENANT JEUGDVOETBAL

Medio 2015 is de belastingherziening ter sprake gekomen, in het bijzonder het afschaffen van het lage BTW-tarief (6%). Het amateurvoetbal ontvangt een aandeel in het verschil in het BTW-tarief op toegangkaartjes (6%) ten opzichte van het algemene BTW-tarief (21%). Dit 'voordeel' wordt in belangrijke mate door de KNVB zelf en de bvo's afgedragen in een fonds, als gevolg van een convenant dat de KNVB al sinds 1996 met het ministerie van VWS sloot en waarmee jeugdvoetbalprojecten in top- en breedtesport worden gefinancierd. Als tickets in het betaald voetbal niet langer onder het lage BTW-tarief mogen vallen, valt de grondslag onder het BTW-convenant weg. Daardoor staat vanuit het amateurvoetbal de financiering van voetbalactiviteiten gericht op de talentontwikkeling onder druk. Daarnaast zouden tickets, seizoenkaarten en business seat-arrangementen in het betaald voetbal fors duurder worden, en naar verwachting een omzetsdaling tot gevolg hebben. Daardoor raakt de internationale concurrentiepositie van het betaald voetbal in Nederland verder achterop.

De acute dreiging van de belastingherziening in 2016 is geweken, maar in de nabije toekomst, mede met het oog op de lopende kabinetsformatie, blijft het gevaar op de loer liggen. De (financiële) impact van het risico wordt als hoog geclassificeerd, omdat het negatief effect voor de KNVB zelf meer dan € 3 miljoen structureel op jaarbasis bedraagt. Bij de bvo's zal dat bedrag nog hoger zijn. De Kamerfracties en het ministerie van financiën worden constant geïnformeerd over deze verstrekkende gevolgen voor het voetbal. In mindere mate raakt dit ook overige (betaalde) sport. Daarom werken KNVB, externe adviseurs en NOC*NSF samen.

WET DEREGULERING BEOORDELING ARBEIDSRELATIES EN DE WET WERK EN ZEKERHEID

De overheid heeft in 2015 en 2016 een aantal wetten ingevoerd die van directe invloed zijn op de formele arbeidsrelatie tussen de KNVB en haar medewerkers. De Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties en de Wet Werk en Zekerheid moeten beide voor een vast(er) dienstverband tussen werkgever en werknemer zorgen, met als bijkomend argument flexibilisering van het ontslagrecht en bestrijding van schijnzelfstandigheid. De ministeriële uitzonderingspositie voor spelers en coaches zoals het betaald voetbal die kent, werd geweigerd voor trainers in het amateurvoetbal en scheidsrechters. Dit vermindert de flexibiliteit die in een topsportomgeving wel gewenst is. Ook ontstaan er grotere risico's bij vaste dienstverbanden, onder meer in geval van ziekte en door- en uitstroom. Naast het functioneren van de medewerker spelen arbeidsrechtelijke en financiële risico's een steeds grotere rol in deze afweging.

De KNVB heeft, om de fiscale en arbeidsrechtelijke risico's te beheersen, modelovereenkomsten opgesteld en ter goedkeuring aan de Belastingdienst voorgelegd. Tot op heden heeft de Belastingdienst hierop nog geen formeel akkoord gegeven. Het aantal overeenkomsten van opdracht, kortdurende arbeidsovereenkomsten en oproepcontracten binnen de KNVB is aanzienlijk. Mede daarom wordt het risico als hoog geclassificeerd.

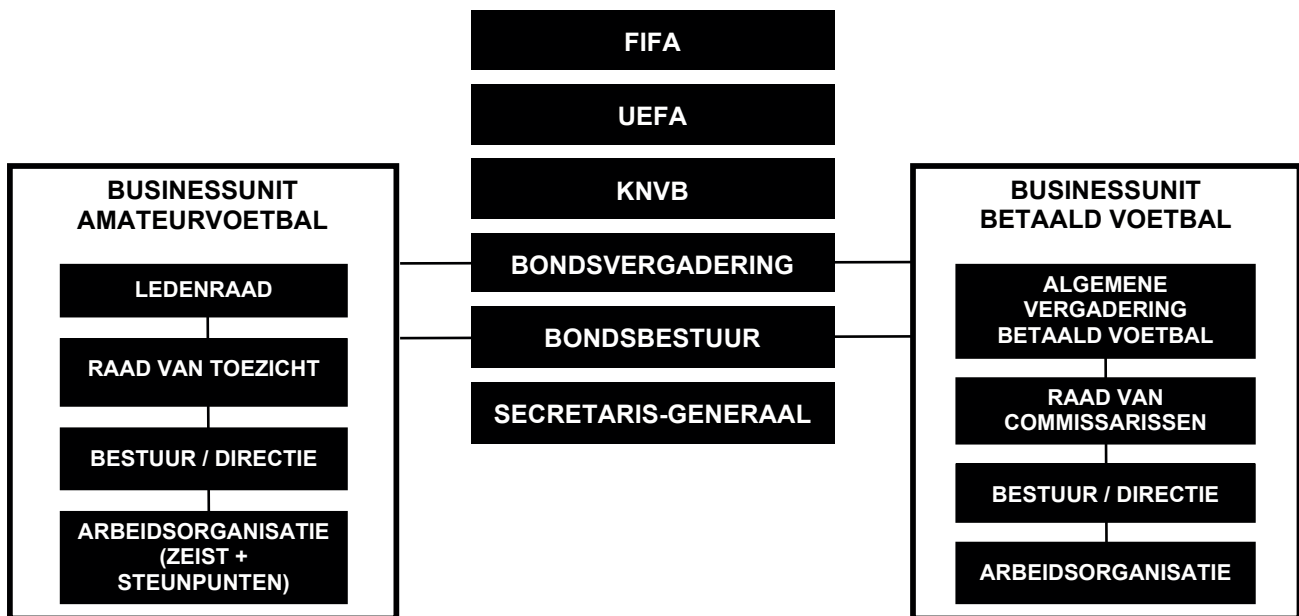
BIJLAGE 1

ORGANOGRAMMEN KNVB

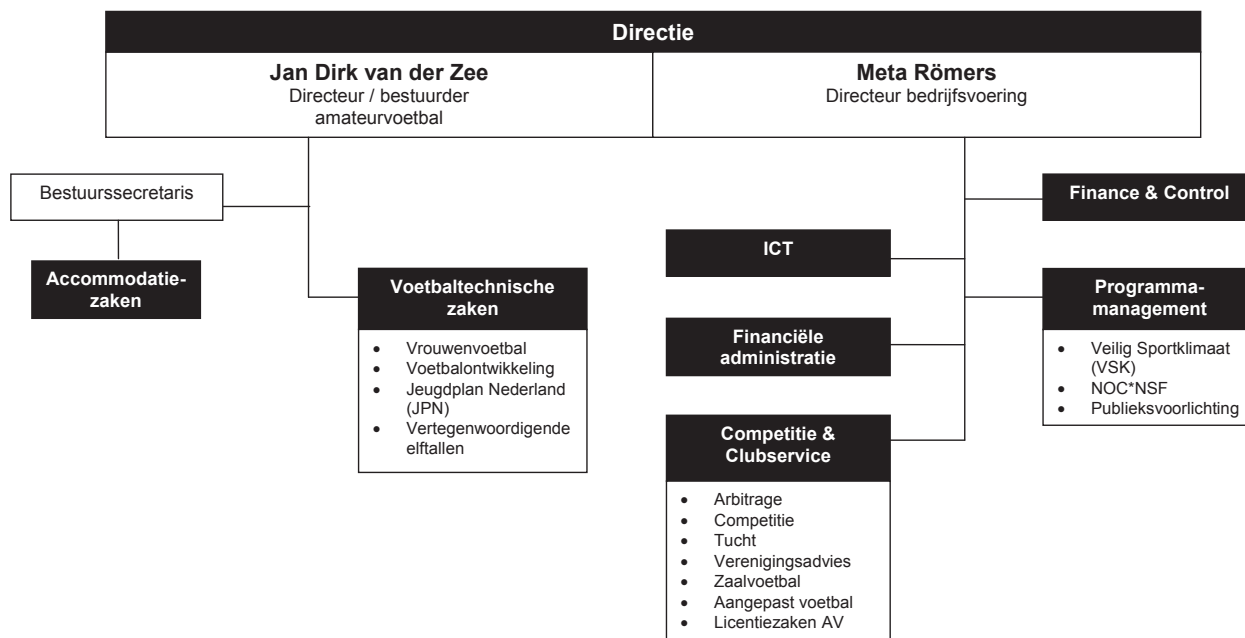
ORGANOGRAM
KNVB

juni 2017

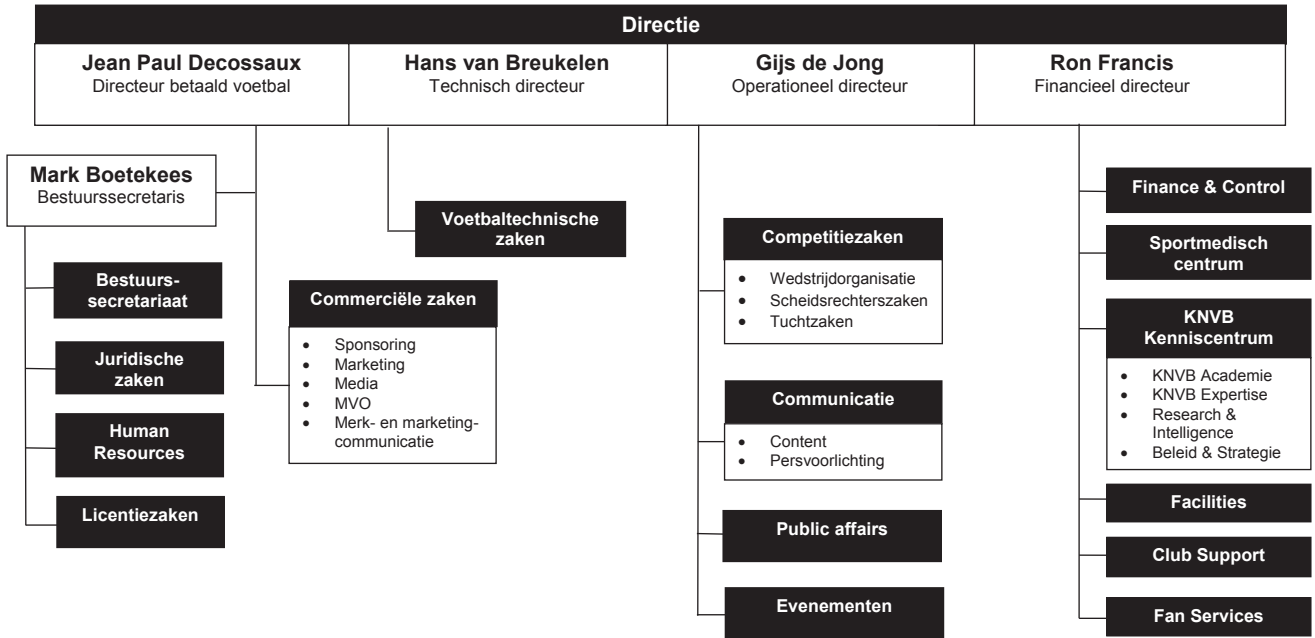
ORGANOGRAM BUSINESSUNIT AMATEURVOETBAL

juni 2017

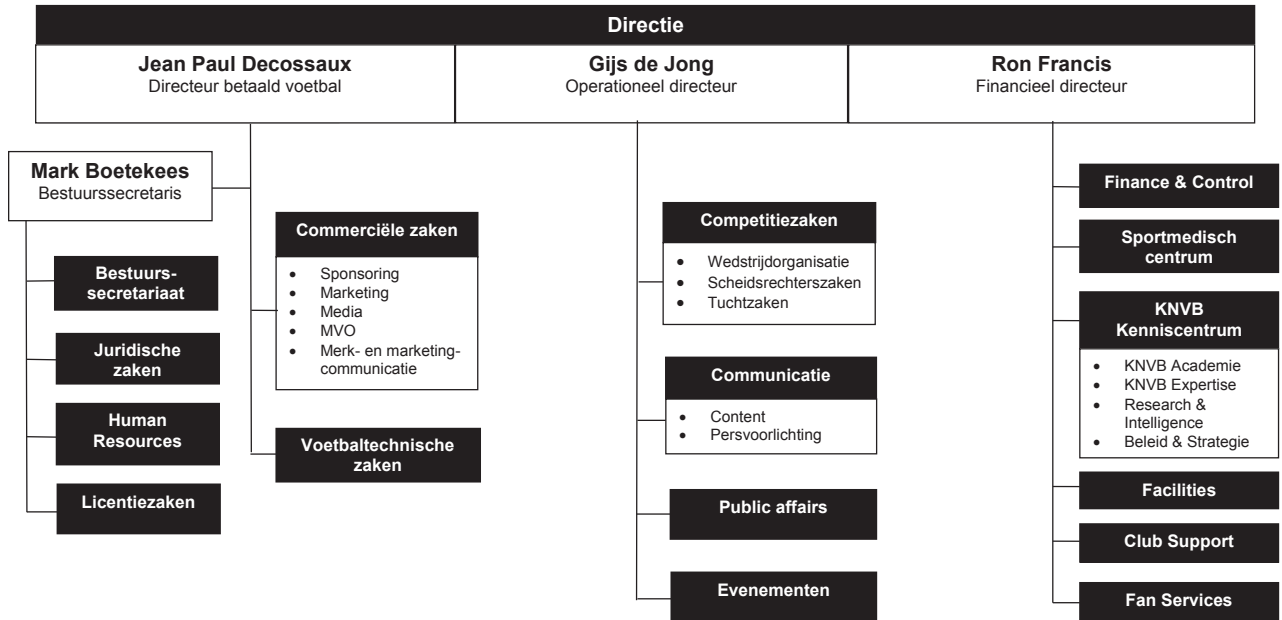
ORGANOGRAM BUSINESSUNIT BETAALD VOETBAL

juni 2017

ORGANOGRAM BUSINESSUNIT BETAALD VOETBAL

augustus 2017